

Valnämndens verksamhetsanalys 2027 och plan 2028-2029

Ärendenummer: VALN2026/21

Datum: 2026-04-09

Valnämnden

Åsa Olsson

Kansli- och utredningschef

Kontakta kommunen: telefon: 0171–62 50 00, e-post: kommunen@enkoping.se

Webbadress: enkoping.se

Postadress: Enköpings kommun, 745 80 Enköping

Organisationsnummer: 212000–0282

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Kommunens styrmodell	4
2.1 Årshjul.....	5
3 Uppdrag och Ansvar	6
4 Strategisk analys	7
5 Nämndens kommande förändringar och utmaningar	7
5.1 Förändringar och utmaningar utifrån externa omvärldstrender	7
5.2 Förändringar och utmaningar utifrån lagar och myndighetskrav	8
5.3 Övriga förändringar och utmaningar	8
6 Nämndens omställning för att möta kommande förändringar och utmaningar	9
7 Ekonomi.....	9
7.1 Driftbudget	9
7.2 Förändringar i driftsbudget	9

1 Sammanfattning

Under 2027-2028 avses det inte hållas några ordinarie val i Sverige varför verksamheten kommer att vara begränsad främst till de nämndmöten som behöver genomföras för att valnämnden ska kunna uppfylla sina åtaganden. År 2029 kommer det dock att hållas ett EU-val som kan komma att kräva utökade resurser på grund av till exempel nya digitala arbetssätt. Ökande kostnader kan även uppstå på grund av demografiska förändringar i Enköping, nya regler om valsedlar, digitalisering av förtidsröstningen samt nya behov kring säkerhet och tillgänglighet. För det fall besparing skulle krävas i valnämndens verksamhet har nämnden svårt att minska sin verksamhet eftersom kommunen har en lagstadgad skyldighet att anordna val.

2 Kommunens styrmodell

All styrning i Enköpings kommun tar sin utgångspunkt i kommunens vision. Visionen är gemensam för hela kommunkoncernen och ska fungera som en ledstjärna för kommunens utveckling i helhet. Det är kommunfullmäktige som beslutar om kommunens vision. Medborgarfokus och ett hållbart förhållningssätt ska genomsyra allt vi gör.

Vart fjärde år beslutar kommunfullmäktige om en långsiktig plan för kommunkoncernen. Den långsiktiga planen utgör den politiska viljan och anger färdriktningen för kommunkoncernen de kommande fyra åren. Kommunfullmäktige beslutar även om andra styrdokument som avser hela kommunen/koncernen.

Varje nämnd, bolag och förbund ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet med utgångspunkt i grunduppdraget, de ekonomiska förutsättningarna samt kommunfullmäktiges politiska målbild och mål, uppdrag/satsningar och övriga beslut.

Förutom de politiska nivåerna i vår styrning har även förvaltningar, avdelningar och enheter ett ansvar för sitt eget grunduppdrag. Med god kvalitet som utgångspunkt och inom sina ekonomiska förutsättningar har de mandat att utveckla den egna verksamheten genom att definiera

utvecklingsmål för verksamheten och genomföra aktiviteter för att nå målen.

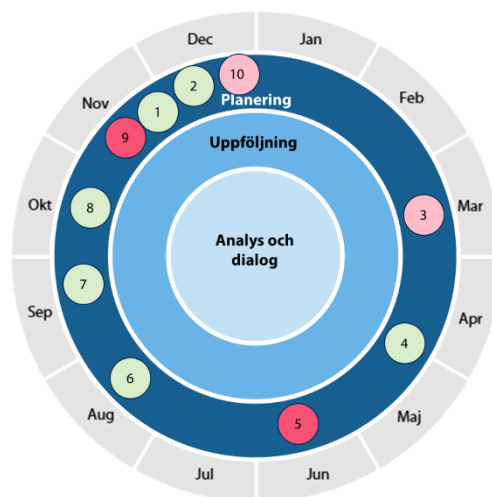
Systematisk planering, uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kommunkoncernens gemensamma uppföljning sker vid fyra tillfällen per år. Det gäller perioderna januari-mars, januari-augusti, januari-oktober och för helåret.

2.1 Årshjul

All verksamhet kräver god planering. Kommunens planeringsprocess syftar till att belysa framtida utmaningar och förändringar som är av vikt för kommunens verksamheter så att de kan utföra sitt uppdrag på ett effektivt och kvalitetssäkrat sätt.

Processen inleds med nämndernas verksamhetsanalyser, som beslutas av respektive nämnd under våren. Verksamhetsanalyserna utgör sedan beslutsunderlag till kommunens fördelning av ekonomiska resurser.

Planeringsprocessen finns beskriven i kommunens årshjul, som beslutades av kommunstyrelsen i ärendet "Tidplan för planering och uppföljning 2026" den 10 juni 2025 (KS2025/188).

1. Omvärldsdag/Kick-off 2027 års process (november)
2. Planeringsunderlag 2027 års process skickas ut (december)
3. **Verksamhetsanalys 2027 för respektive nämnd tas fram (januari-april)**
4. Dialoger och budgetberedning (april-maj)
5. KS beslut om planeringsförutsättningar 2027 (juni)

6. Kvalitetssäkring (juni-augusti)
7. Dialoger och budgetberedning (september-oktober)
8. Kommunstyrelsen behandlar budgeten (oktober)
9. Kommunfullmäktiges budgetbeslut (november)
10. Nämnders beslut om Nämndplan med budget + internkontrollplan (december)

3 Uppdrag och ansvar

Valnämnden i Enköpings kommun ansvarar för att genomföra val i kommunen till riksdag, region, kommun och Europaparlamentet. Nämnden styrs av en ordförande och en vice ordförande samt ytterligare tre ledamöter och fem ersättare.

Valnämnden har ingen egen förvaltning, utan får stöd av kommunledningsförvaltningen. Nio månader före val aktiveras valkansliet där det ingår de funktioner som krävs för att förbereda, genomföra och avsluta valperioden. Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Valnämnden ska följa det fullmäktige, i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut, har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Valnämnden ansvarar för de uppgifter som åligger kommunen enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369) och lag (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Valnämnden ansvarar vidare för de uppgifter som enligt annan lagstiftning, föreskrifter eller reglemente åligger valnämnd.

4 Strategisk analys

Analysen för år 2027-2028 är att valnämndens verksamhet och budget kommer att vara relativt stabil och förutsebar eftersom det inte är något ordinarie val under de åren. Valnämnden kommer att hålla det antal sammanträden som krävs för att uppfylla sina åtaganden vilket kommer att kräva arvoden och vissa administrativa kostnader. Det är också svårt att innan valet i september 2026 bedöma risken för att det kan komma att utlysas extraval under dessa år. År 2029 är det EU-val vilket kommer att kräva såväl sedvanliga resurser för genomförande av val men det kan också tillkomma nya behov av resurser, t.ex. på grund av att det kan ha införts nya digitala arbetssätt. Det är dock svårt att förutse vilka kostnader en sådan förändring skulle medföra.

5 Nämndens kommande förändringar och utmaningar

5.1 Förändringar och utmaningar utifrån externa omvärldstrender

Demografiska förändringar

Antalet invånare i Enköpings kommun växer vilket kan kräva fler distrikt, fler vallokaler och därmed fler röstmottagare. Även arbetet med att genomföra val kan bli mer omfattande om antalet distrikt och vallokaler ökar och kräva ett större valkansli. Antalet ledamöter i valnämnden kan också komma att behöva utökas om antalet invånare i Enköpings kommun ökar. Med en förändrad åldersstruktur i Enköpings kommun kan behovet av ambulerande röstmottagande öka för att fler äldre som inte kan ta sig till röstlokalen ska få möjlighet att lägga sin röst.

Teknik och innovation

Ökad digitalisering medför högre kostnader för utrustningar i förtidsröstnings- och vallokaler. Det kommer att behövas Wi-fi/mobilt bredband, datorer, support med mera. Utbildning av röstmottagare i ytterligare moment krävs. Det kan behövas åtgärder mot digitalt utanförskap bland väljarna och digitaliseringen kommer att påverka och kräva ny kompetens från röstmottagare. Resurser kommer att krävas för att ge information till väljarna om hur det fungerar med nya digitala arbetssätt.

Värderingar och samhällsklimat

Vi måste värna tillit och förtroende för valet samt ge trygg och tydlig information till väljarna. Hot som desinformation och otillbörlig påverkan ställer högre krav på valnämndens verksamhetsskyddsanalys och åtgärdsplan. Globala faktorer som AI och filterbubblor påverkar informationsflödet. Minskad samhällstillit kräver åtgärder för att stärka förtroendet för valsystemet.

Säkerhet och beredskap

Med nya behov av att använda datorer i vallokalerna krävs säker uppkoppling mot internet samt säker inloggning. Det försämrade säkerhetsläget i Sverige kan innebära behov av vakter och skydd mot påverkan från obehöriga. Det är samtidigt viktigt att värna att valet är offentligt och transparent.

5.2 Förändringar och utmaningar utifrån lagar och myndighetskrav

Tillgänglighet

Det kan förväntas ökade krav på tillgänglighet i förtidsröstningslokal och vallokal samt digital tillgänglighet till webbplatser och annan kommunikation.

Vallagen

Till EU-valet 2029 kommer eventuellt nya regler om valsedlar, digitalisering av förtidsröstningen samt nya behov kring säkerhet och tillgänglighet

5.3 Övriga förändringar och utmaningar

För 2027–2028 är det svårt att förutse några förändringar men till EU-valet 2029 kommer nya kostnader troligtvis att uppkomma. För den så kallade onsdagsräkningen kan tänkas uppstå kostnader för att hyra in en vakt som kan tillse att de kommunmedlemmar som önskar bevaka räkningen kan delta i det nya kommunhuset. Det kan även komma utökade krav på formerna för rekrytering av röstmottagare samt utökade kostnader på grund av digitalisering, såsom för inköp av datorer eller utbildningar.

6 Nämndens omställning för att möta kommande förändringar och utmaningar

Nämnden har svårt att ändra sin verksamhet för det fall så skulle behövas eftersom kommunen har en lagstadgad skyldighet att anordna val.

7 Ekonomi

7.1 Driftbudget

Verksamhet, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Förändring 25/26	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Valnämnden	-0,3	-1,8	-1,5	-0,5	-0,5	-2,0
Totalt, mnkr	-0,3	-1,8	-1,5	-0,5	-0,5	-2,0

Kommentarer till driftbudget

Ingen beslutad effektivisering för valnämnden.

7.2 Förändringar i driftsbudget

7.2.1 Flytt av budgetramar

Ingen flytt av budgetram för valnämnden. Därför finns inget att rapportera.

Miljoner kronor	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Totalt (mnkr)			